

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 август 2019 г., ВАРИАНТ № 2

Модул 2 (Време за работа: 60 минути)

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. С кое от философските направления – херменевтика, рационализъм, сенсуализъм, феноменология – свързвате твърдението на Джон Лок? В свитъка за свободни отговори запишете само едно от посочените направления.

Бих искал някой да се опита да си представи вкус, който не е изпитвало никога небцето му, или да си състави представа за миризма, която не е усещал никога.

32. Изберете точно две двойки понятия, които са от специален интерес в областта на метафизиката:

избор – отговорност, език – стил, битие – небитие, характер – темперамент, време – пространство, епоха - събитие

Запишете двете двойки понятия в свитъка за свободни отговори.

33. Посочете за кое измежду етическите учения: натурализъм, утилитаризъм, волунтаризъм, ригоризъм, евдемонизъм, хуманизъм са характерни следните твърдения:

А) Полезното е в основата на ценността.

Б) Изпълненият дълг е смисълът на човешкия живот.

Запишете в свитъка за свободни отговори само по едно етическо учение към всяко от твърденията.

34. В свитъка за свободни отговори отбележете с ДА или НЕ кои от посочените твърдения за трите епохи са верни и кои не:

1. За Новото време – водещо начало е призивът да се изследва природата.

2. За Средновековието – природата е механична и необозрима Вселена.

3. За Античността – природата се възприема като хармоничен Космос, нравствен и естетически образец.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Както рожбите на живите същества са уродливи най-напред, такива са и всички нововъведения, които са рожби на времето. ... Всяко лекарство е без съмнение нововъведение. И тоя, който не иска да прилага нови средства, трябва да очаква нови злини, тъй като времето е най-големият новатор. И ако времето променя редовно нещата и те отиват на зло, а никаква мъдрост и никакви съвети не ще ги променят, как ще свърши всичко това? Наистина това, което е станало обичай, макар и да не е добро, поне е добре приспособено. И всички тия неща, които са съществували дълго време заедно, са станали неразделни, докато новите неща не прилягат така добре. Макар да помагат с полезността си, те все пак причиняват главоболия с несъответността си. Те са като чужденци и хората повече им се удивляват, отколкото да се отнасят благосклонно към тях.

Всичко това щеше да бъде вярно, ако времето стоеше на едно място. Но то наистина се движи така бързо, че всеки упорит опит да се запази някой обичай, причинява не по-малка бъркотия от кое да е нововъведение. И тия, които тачат твърде много старите времена, са само за присмех в новото време.“

Ф. Бейкън, *Opiumi*, XXIV

35. Каква е основната тема на текста?

36. Определете дали следните твърдения са верни според автора на текста.

Срещу номера на всяко твърдение отбележете с „да“ или „не“ дали е вярно.

1. Нововъведенията първоначално изглеждат уродливи.
2. Нововъведенията са вредни, защото причиняват бъркотия.
3. Времето е най-големият новатор.
4. Прилагането на нови средства трябва да се избягва на всяка цена.

37. Защо според автора този, който не иска да прилага нови средства, трябва да очаква нови злини?

38. Какво според автора е предимството на това, което е станало обичай, дори да не е добро?